

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

02 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 213 de infanterie din 11 aprilie 1944, în cauza penală privindu-l pe

*Sidocenko Porfirii xxxxx, născut în xxxxx,
originar și domiciliat la data examinării
dosarului în xxxxx, fără antecedente penale,*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr.213 de infanterie din 11 aprilie 1944, Sidocenko Porfirii a fost condamnat în baza art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943 la 20 ani de muncă silnică, cu interdicție în drepturi pe termen de 5 ani și confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Sidocenko Porfirii a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că locuind pe teritoriul temporar ocupat de către trupele germano-române, a fost angajat în calitate de staroste la autoritățile de ocupație, funcție pe care a deținut-o din februarie 1942 până în iunie 1943, stabilind legături strânse cu autoritățile române. Exercitându-și obligațiile de serviciu, inculpatul a contribuit în mod activ la menținerea regimului de ocupație instaurat de autorități, participând la colectarea produselor agricole și impozitelor pentru ostașii armatei române. A maltratat cetățenii care nu respectau ordinele inculpatului sau refuzau să lucreze în favoarea autorităților române.

În ședința de judecată, inculpatul Sidocenko Porfirii și-a recunoscut pe deplin vinovăția în cele incriminate și a declarat că, locuind pe teritoriul temporar ocupat de către trupele germano-române, din februarie 1942 a fost angajat în calitate de

staroste la autoritățile de ocupație, deținând această funcție până în iunie 1943. Exercițându-și obligațiile de serviciu el a fost responsabil de menținerea ordinii stabilite de autoritățile române, îndeplinind toate indicațiile autorităților de ocupație. A confirmat faptul că a participat nemijlocit la colectarea produselor alimentare și hainelor de la populația civilă pentru armata română. Iar cei care nu respectau ordinele, li se confiscău bunurile. A recunoscut că au fost cazuri când unii cetățenii erau maltratați pe motiv că refuzau să execute ordinele lui sau refuzau să iasă la muncă. De asemenea, inculpatul a mai explicat că a fost nevoit să folosească forța, deoarece autoritățile române urmau să-l pedepsească pe el pentru neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu, însă a concretizat că nu a denunțat activiștii sovietici autorităților de ocupație.

Circumstanțele incriminate inculpatului Sidocenko P. au fost confirmate prin declarațiile martorilor Ceban E., Burzenco V. și alții audiați în ședința de judecată.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr.213 de infanterie din 11.04.1944, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, adjunctul Procurorului General invocă faptul că, probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului Sidocenko Porfirii în baza art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, adică ar fi participat la săvârșirea răfuielilor și aplicarea actelor de violență față de populația pașnică și prizonierii armatei sovietice, așa cum prevede dispoziția art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943.

A mai menționat recurentul că, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Sidocenko Porfirii, pentru participarea la săvârșirea răfuielilor și aplicarea actelor de violență față de populația pașnică și prizonierii armatei sovietice, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art. 3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „agitație antisovietică”.

Astfel, hotărârea de condamnare a lui Sidocenko Porfirii este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 3 lit. a) din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Sidocenko Porfirii urmează a fi reabilitat.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Sidocenko Porfirii, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpatului i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art. 435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Sidocenko Porfirii, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin.(1) pct.2) lit. b), art. 453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 213 de infanterie din 11 aprilie 1944, în privința lui *Sidocenko Porfirii xxxxx*, condamnat în baza art. 2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **02 aprilie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor